

Miljödiplomering Askersunds kommun

Arbetsplats:

Dokumentets namn Miljöberättelse	Reg nr 9.1	Sida 1 (4)
Utarbetat av Malin Björn	Godkänd av <i>Lars Veste</i>	Signatur Giltigt från (datum) 2017-12-29

Omfattning och avgränsning

Detta är en sammanställning av enheternas miljöarbete, en miljöberättelse, i enlighet med dokument med reg nr 9.1. Miljöberättelsen omfattar det arbete som utförts under 2017.

Miljöledningssystemet omfattar de kommunala nämndernas verksamheter inom Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och tekniknämnden, Kommunstyrelsen och Byggnämnden. Det omfattar inte dagbarnvårdare inom Barn- och utbildningsförvaltningen.

Uppföljning miljömål

Övergripande och detaljerade miljömål anges i dokument med reg nr 5.3.

Enligt dokument reg nr 5.3 ska en uppföljning av miljöutredningen göras vartannat år. En sådan uppföljande miljöutredning gjordes under 2017. I denna görs främst beräkningar av kommunens interna miljöpåverkan.

I den aktuella miljöutredningen identifieras begränsning av klimatpåverkan som den viktigaste miljöfrågan. De betydande miljöaspekterna är matkonsumtion, resor i tjänsten, transporter, värmeförbrukning och avfall. I miljöutredningen framkommer det också att kommunens indirekta miljöpåverkan är större och viktigare än den direkta miljöpåverkan. Miljödiplomeringsarbetet har av den anledningen i inledningskedet varit inriktat på klimatmålet. Fram t o m 2013 utgick miljödiplomeringen i Askersund från detta enda miljömål.

Som övergripande mål anges att Askersund kommun ska minska klimatpåverkan med 25 % till år 2020, jämförelsetal är från 2009. Jämförelsetal hämtas från den nationella emissionsdatabasen som utgår från Sveriges officiella utsläppsstatistik. 2009 saknas nu och retroaktiva uppdateringar sker i databasen. För 2010 var de totala utsläppen 82 972 ton CO₂/år och 2015 var utsläppen 66 705 ton CO₂/år. Detta visar på en minskning på ca 20 % under den aktuella perioden. Dessa siffror är dock för hela kommunen och inte enbart för kommunens verksamheter.

I miljöutredningen jämfördes kommunens interna förbrukning, transporter och koldioxid-utsläpp för åren 2009, 2012, 2014, 2015 och 2017. Utredningen visar att koldioxidutsläppen har minskat inom alla aspekter utom för tjänsteresorna där de ökat samt ökad pappersförbrukning som nästan fördubblats. Totalt har koldioxidutsläppen minskat från 1774 ton till 1457 ton, totalt 317 ton från första året 2009. Jämfört med 2015 har det minskat med 94 ton.

Resultatet av miljöutredningen har lett till att ett arbete inletts med att minska utsläppen från resor i tjänsten. Arbetet inriktas på att ställa om bilparken från fossildrivna fordon till eldrivna fordon. Kommunfullmäktige har beslutat att alla fordon som köps in från och med 2017 skall ha en tydlig miljöprofil. Det innebär gas, el- eller hybriddrift.

Då matproduktionen/konsumtionen getts ett högre värde i miljöutredningen så behöver åtgärder sättas in för att minska utsläppen från denna. Som ett första steg har kommunens miljöpolicy uppdaterats och lyfter där fram maten som en betydande miljöaspekt.

Från och med 2014 har miljömålsarbetet i kommunen breddats till att omfatta alla i kommunen relevanta miljömål, d.v.s. 14 av de 16 nationella miljömålen. Askersunds kommunfullmäktige fastställde övergripande miljömål för kommunen vid sammanträdet den 23 oktober 2013 och gav

Miljödiplomering Askersunds kommun

Arbetsplats:

Dokumentets namn	Reg nr	Sida
Miljöberättelse	9.1	2 (4)
Utarbetat av	Godkänd av	Signatur
Malin Björn		Giltigt från (datum) 2017-12-29

miljönämnden uppdraget att arbeta fram detaljerade miljömål. I november 2013 fastställde miljönämnden de detaljerade miljömålen. Idag finns övergripande och detaljerade miljömål för 14 av de 16 miljömålen. Det arbetas fortlöpande på en uppdaterad version av såväl övergripande som detaljerade miljömål, samt integrering och uppföljning av dessa i Stratsys.

Arbetet med att koppla aktiviteter till samtliga miljömål har påbörjats. I november 2013 antog miljönämnden en miljömålsstyrd tillsynsplan för 2014, vilket innebär att de aktiviteter som miljönämnden genomför är kopplade till miljömålen. En ny mall togs då fram för övriga verksamheters miljöplaner vilken ger möjligheter för verksamheterna att koppla aktiviteter till samtliga miljömål.

Intern uppföljning

Under 2015 gjorde miljöförvaltningen en internrevision på samtliga arbetsplatser. Vid denna revision gjordes en uppföljning av om dokumentationen var aktuell och om rutinerna följdes. Under 2017 har dokumentgranskning genomförts för alla verksamheter. Varje verksamhet lämnar in checklista, miljöberättelse, kartläggning av utbildning och miljöplan för kommande år. Ca 15 arbetsplatser och miljöinspiratörer har på begäran träffat miljösamordnare för att stämma av och gå igenom miljödokumentationen och ytterligare några har haft telefonkontakt.

Miljödeklaration från leverantörer, transportörer och entreprenörer

Askersund kommun har tidigare genomfört en granskning av ett antal leverantörer för att få en bild av hur de lever upp till de miljökrav som finns. Sex leverantörer av varor samt kommunens elbolag har granskats.

Alla leverantörer har miljöledningssystem (fyra av leverantörerna är certifierade enligt ISO 14001) och lever upp till den miljölagstiftning som de är berörda av. Elbolaget intygar att den el som kommunen köper in kommer till största delen från vattenkraftsproduktion och till en mindre del från vindkraft.

Uppföljning av miljöplaner

På varje enhet finns en miljöplan med ett antal aktiviteter. Aktiviteterna i förra årets miljöplaner följs upp i årets miljöberättelser. En sammanfattning av de inkomna miljöberättelserna visar att 103 av 117 aktiviteter (88 %) som planerades har genomförts, eller är under genomförande. Bland dessa kan nämnas klimatsmart, säsonganpassad och ekologisk matlagning, fokus på återanvändning och kretslopp i barn- och utbildningsverksamhet, att arbeta aktivt med energibesparing samt att lyfta fram miljöarbetet genom att införa en punkt på APT. Flera verksamheter har planterat fjärilsväxter för att öka den biologiska mångfalden. Trots att kommunens handlingsplan för Giftfri förskola inte antagits ännu har många av förskolorna redan börjat byta ut leksaker och arbeta aktivt med begränsning av skadliga kemikalier.

Flera verksamheter har som aktivitet att använda mera ekologiska produkter i matlagningen. Att detta arbete inleddes för flera år sedan har fått effekt, vilket syns i miljöutredningen. Andelen inköp totalt i kommunen av ekologiska livsmedel har ökat från 2% år 2009 till 37 % år 2017. I förra årets redovisning så berättar även måltidsenheten att alla mjölkprodukter som köps in är ekologiska.

Miljödiplomering Askersunds kommun

Arbetsplats:

Dokumentets namn Miljöberättelse	Reg nr 9.1	Sida 3 (4)
Utarbetat av Malin Björn	Godkänd av	Signatur
		Giltigt från (datum) 2017-12-29

Flera förskolor har aktiviteter som syftar till att väcka intresse och kunskap om återvinning. Skräpplockardagar, pyssel med förpackningar och skapa med skräp är exempel på sådana aktiviteter.

För samtliga aktiviteter se bilaga 1.

Exempel på mer övergripande miljöaktiviteter som inte syns i verksamheternas uppföljning, men som är i linje med kommunens arbete att minska sin klimatpåverkan är till exempel att beslut har tagits om att etablera laddningsmöjligheter för elbilar i Askersunds tätort samt att solpaneler ska monteras på kommunens fastigheter. Tekniska förvaltningen har installerat ny teknik som är mindre energikrävande vilket innebär en minskad energiförbrukning på 90 000 kWh/år. Under 2017 har förberedande arbete pågått för att kommunen ska anlägga en biogasanläggning. Bidragsansökan är beviljad och arbetet fortsätter kommande år.

Kemikalielistan

Samtliga enheter som hanterar kemikalier har uppdaterat sin kemikalielista och i de fall man använder nya kemikalier har man även skaffat nya säkerhetsdatablad.

Inköp

Den rutin som reglerar inköp (reg nr 6.1) innebär att flertalet inköp görs via kommunens ramavtal. Vid upphandling av ramavtal ställs långt gångna miljökrav.

I vissa fall görs mindre inköp utanför ramavtal. I dessa fall ska miljömärkta och etiskt producerade varor och tjänster väljas i den utsträckning som är tekniskt och ekonomiskt rimligt.

Miljöutbildning för personalen

Nya medarbetare har i möjligaste mån genomgått den grundläggande miljöutbildningen under året. Vid introduktionen av nya medarbetare är miljödiplomering en punkt på checklistan över det som ska tas upp på introduktionen första arbetsveckan. Miljödiplomeringen är också en stående punkt vid arbetsplatsträffar på många av arbetsplatserna.

Vid minst två tillfällen per år anordnas en halvdags miljöutbildning som hålls av Sydnärkes Miljöförvaltning. Miljöutbildningen riktar sig i första hand till nyanställda. Vid dessa tillfällen ges även möjlighet för andra som varit anställda längre att gå miljöutbildning ifall de tidigare inte haft möjlighet att delta. Även förtroendevalda bjuds in till dessa utbildningstillfällen. Miljöutbildning genomfördes vid ett tillfälle under våren, ett under sommaren och ytterligare ett under hösten. Ca 30-50 deltagare var med vid varje tillfälle. Totalt deltog 9 förtroendevalda i utbildningarna. Planen är att förutom den grundläggande miljöutbildningen även erbjuda vidareutbildning under 2018.

Miljöförvaltningen anordnar särskilda seminarier för miljöledarna och miljöinspiratörerna där frågor kring miljödiplomeringen diskuteras vid normalt två tillfällen per år. Detta år arrangerades endast en träff i september. Vårens möte föll bort p.g.a. hög arbetsbelastning.

Miljöpolicy

Kommunen har en gemensam miljöpolicy för alla verksamheter. En ny miljöpolicy antogs 2017-11-14. Den kommer att inarbetas under 2018 och finnas tillgänglig på kommunens hemsida, intranätet samt på Sydnärkes miljöförvaltnings hemsida.

Miljödiplomering Askersunds kommun

Arbetsplats:

Dokumentets namn Miljöberättelse	Reg nr 9.1	Sida 4 (4)
Utarbetat av Malin Björn	Godkänd av	Signatur
		Giltigt från (datum) 2017-12-29

Avfallshanteringen

Från och med mars 2014 har kommunen genomfört insamling av matavfall för samtliga verksamheter och hushåll. Matavfallet samlas in tillsammans med brännbara sopor i ”den gröna påsen” och transporteras till Linköping där det används för att producera biogas och näring. Under 2018 så kommer inspiratörerna att få extra utbildning i sopsortering under inspiratörsträffarna.